

Otázky

súťaže žiakov ZUŠ
v učebnom predmete hudobná náuka

okresné kolá
školský rok 2023/2024

C KATEGÓRIA

2. a 3. ročník
druhej časti, prvého stupňa základného štúdia

1. oblasť - stupnice, intervaly, akordy

1. Hudobná abeceda

Napíšte stupnicu v basovom kľúči
(G,F,D,B,A,Es,E,As,H,Des)

10 bodov (60 sek.)

2. Kam patrím?

Určite charakter napísaných stupnic:
(lydická, dórska, frygická, mixolydická, durová,
celotónová, chromatická, prirodzená molová,
harmonická molová, melodická molová)

4x 5 bodov (40 sek.)

3. Čisté uši

Určite sluch. analýzou akordy
(2x kvintakord dur a mol, 1x sextakord – dur,
1x kvartsextakord - dur, 1x dominantný septakord,
1x zmenšený septakord)

6x 5 bodov

4. Rodinné vzťahy

Napíšte kadenciu tóniny v kvintovej polohe:
(A, E, H, Es, As, Des)

40 bodov
(90 sek.)

Vysvetlivky:

- všetky otázky sa riešia súčasne - písomnou formou

1. úloha – každé družstvo napíše tú istú (len 1) stupnicu, ktorú kvôli objektívite vyberie predseda odbornej poroty

2. úloha – 4 ľubovoľné stupnice sa napíšu na notový papier vopred

3. úloha - pri sluchovej analýze sa akordy zahrajú 2x (1x harmonicky a 1x melodicky)

4. úloha – kadenciu napíšu družstvá v kvintovej polohe vo dvoch notových osnovách – úzky spoj

- napísané odpovede družstvá predkladajú porote, pričom je potrebné dodržať časové limity

- body sú pridelované na základe správnosti odpovede

Pomôcky:

- pero + notový papier

-vopred napísané stupnice

2. oblasť - hudobné výrazy, dejiny hudby

1. Krížom, krážom

Po vyškrtaní uvedených výrazov vám ostanú políčka, ktoré ukrývajú tajničku 10 bodov
(2 minúty)

2. Kukučie vajíčko

Ktoré hudobné dielo patrí k skladateľovi: 4x 5 bodov
(A. Chačaturjan, G. Puccini, A. Vivaldi, R. Wagner) (1 minúta)

3. Háďaj, kto som?

Uháďnite, kto som? 6x 5 bodov
(cca 30 sek. na opis jedného hudobného skladateľa)

E. Suchoň, J. Brahms, C. Debussy, E. H. Grieg,
F. Lehár, S. Prokofjev, M. Schn.-Trnavský, A. Vivaldi,
G. Verdi, F. Schubert

4. Šípky

Priradte skladateľa k hudobnému obdobiu 8x 5 bodov
(1 minúta)

Vysvetlivky:

1. úloha - osemsmerník - riešia všetci súčasne, družstvo, ktoré v časovom limite 2 minúty nevyškrtá všetky výrazy a nevypíše tajničku, nezískava body

2. úloha - kukučie vajíčko - správnu odpoveď členovia družstiev podčiarknu (označia viditeľne)

3. úloha - jednotlivých hudobných skladateľov háďajú žiaci nasledovne: jeden člen družstva myslí napr. na Jána Valacha. Opíše ho minimálne štyrmi a maximálne šiestimi charakteristickými znakmi (napr.: hudobný skladateľ je skladateľom súčasnosti, je aj organistom a dirigentom, k jeho dielam patrí napr. Oratórium Klepáč a zvon, žije v Belgicku, jeho meno úzko súvisí so súťažou HA, ...) Následne ďalšieho hudobného skladateľa popíše jeden člen z druhého družstva a znovu písomne háďajú všetky družstvá. Podstatou je, aby sa členovia družstiev striedali a aby popisovali hudobného skladateľa sami. Z 8-mych hudobných skladateľov si vytiahnu družstvá len 6, prípadne podľa počtu družstiev sa hudobní skladatelia doplnia a bodovanie prispôbi. (napr. súťaž 4 družstvá – aby mali rovnakú šancu, kolo sa uzavrie po ôsmom hudobnom skladateľovi, možný počet získaných bodov sa zvýši na 8x5 bodov, t.j. 40 bodov.)

V prípade, že opis hudobného skladateľa je nesprávny, družstvo hráča opisujúceho hudobného skladateľa, body nezískava.

4. úloha - spojte šípkou meno hudobného skladateľa s hud. obdobím, v ktorom žil

3. oblasť - takty, rytmus, pesničky

1. Opravár

Opravte chyby v taktoch

2x 5 bodov
(30 sek.)

2. Tá-ti-ti, ti-ti-tá

Rytmicový diktát – 4 takty

4x5 bodov
(60 sekúnd)

3. Zlož ma!

Zložte ústrižky pesničky

30 bodov do 2 minút
1 chyba 20 b
2 chyby 10 b
3 chyby 0 b

4. Sťahovavé notičky

Pretransponujte pesničku

40 bodov do 5 minút
30 bodov - 1 chyba
20 bodov - 2 chyby
10 bodov - 3 chyby
0 bodov - 4 chyby

Vysvetlivky:

•všetky družstvá pracujú a riešia otázky súčasne

1. úloha – dva chybné 7/8 alebo 3/2 takty pripraví vyučujúci, resp. organizátor okresného kola súťaže

2. úloha – 4-taktový rytmický diktát pripraví vyučujúci, resp. organizátor okresného kola súťaže vopred. Rytmy sa hrajú na nástroji na jednom tóne, medzi jednotlivými taktami je potrebné robiť nepatrné prestávky. Po nadiktovaní všetkých štyroch taktov sa zahrá diktát ako celok.

3. a 4. úloha - pesnička na skladanie a transponovanie bude pre všetky družstvá rovnaká

(naštudovať s deťmi 10 piesní z knihy V. Tátoša A teraz túto,...: *Ja som bača veľmi starý* (str.55), *Mám ja hrušku* (str.76), *Na tej Detve studňa murovaná* (str.81), *Nedala mi moja milá v noci spať* (str.86) *Nedaleko od Trenčína* (str.87), *Tam, okolo Levoči, tam sa voda točí* (str.121), *Videu som si frajeruočku* (str.133), *V mojej milej dvore* (str.135), *Všetci ľudia povedajú* (str.138) *Z východnej dievčatá* (str.156).

Pre zadanie úloh vyberie 1 pesničku predseda poroty.

•počas skladania a transponovania nie je povolené používať hud.nástroj

•pri skladaní a transponovaní nie je možnosť opravy po odovzdaní a kontrole

•pri transponovaní sa udáva interval, nie tónina

Pomôcky:

- notové papiere + ceruzky,gumy

- kniha V. Tátoša: A teraz túto,... (prvý výber - zelený obal)

- postrihané pesničky (prvé 2 takty spolu, potom strihané po každom takte)

4. oblasť - Na krídlach melódie... - ukážky hudobných diel

Ukážky hudobných diel sa použijú podľa možností školy. Otázky je treba zamerať na hudobné obdobia, hudobné formy, hudobné nástroje...

Pri výbere skladieb sa pokúste prihliadať na výročia narodenia a úmrtia hudobných skladateľov v roku 2023. Ukážky z diel jubilantov r. 2024 budú zaslané postupujúcim družstvám okresných kôl na krajské kolá.

Vysvetlivky:

- ukážok je spolu 5
- družstvá si vypočujú ukážku (pri rozsiahlejších dielach len časť) spolu s otázkou a odpovedajú písomnou formou ešte počas znenia ukážky
- za každú správnu odpoveď družstvo získa 10 bodov (maximálny počet bodov je 50)

Po absolvovaní všetkých súťažných otázok v 4 oblastiach odborná porota sčíta každému družstvu získané body. Víťazom sa stáva družstvo s najvyšším počtom bodov, ktoré zároveň postupuje do krajského kola.

Oznámenie o priebehu okresného kola a družstvách postupujúcich do krajského kola je potrebné písomne nahlásiť príslušnému krajskému úradu (odbor školstva) i Mgr. Gabriele Füssyovej, DiS.art zo ZUŠ Jána Valacha v Hnúšti.

Adresa: Mgr. Gabriela Füssyová, DiS.art
Základná umelecká škola Jána Valacha
Nábřežie Rimavy 457/19
981 01 Hnúšťa
Slovensko

e-mail: gabriela.fussyova@gmail.com
zus@hnusta.sk

FB: facebook.com Gabriela Füssyová
facebook.com Hnúšťanský Akord HA